

Kulturstyrelsen
H. C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Ansøgning – Kulturarvskommune 2015.

Dato: 27-05-2015

Viborg er en af Danmarks ældste byer. Byen har en historisk bykerne, der rummer en række fredede og bevaringsværdige bygninger, og denne kerne er samtidig blevet tømt for mange af sine tidligere funktioner de senere år. På denne baggrund ønsker Viborg Kommune at søge om at blive kulturarvskommune.

Sagsnr.: 15/33703
Sagsbehandler: vpsl

Direkte tlf.: 87 87 32 00
Direkte e-mail.: sl@viborg.dk
Sagsbehandler sl

Med et kulturarvskommuneprojekt ønsker vi at udvikle et samlet koncept for, hvordan kommunen kan udnytte de værdier, som de fredede og bevaringsværdige bygninger rummer, såvel som at udvikle anvendelsen af disse bygninger baseret på kulturarven i den gamle bymidte. Et kulturarvskommuneprojekt vil være en naturlig udvidelse af den helhedsplan for den fysiske udformning af området, som Viborg Kommune indledte forberedelserne til i 2014.

Domkirkefeltet i Viborg rummer vigtige kulturarvsværdier både for Viborg og for resten af Danmark. I 1.000 år har en lang række af centrale danmarkshistoriske begivenheder fundet sted i Viborgs bymidte. Det var her, man valgte og hyldede Danmarks konger gennem 600 år, det var her, man afgjorde retslige tvister og økonomiske mellemværender i hele Vestdanmark, og det var her reformationen i Danmark begyndte.

I dag emmer Domkirkefeltet stadig af historie og er et velbesøgt turistmål. Området rummer to centrale pladser, Domkirkepladsen og Stænderpladsen, der omkranses af Domkirken, Bispegården, Domkirkens Sognehus, Skovgaard Museet, det gl. Rådhus, den tidl. Vestre Landsret samt en række øvrige historiske ejendomme, som primært har huset offentlige funktioner.

Trods historiens vingesus fornemmer man i dag også, at byens liv og puls er forsvundet fra området. Domkirkefeltet er påvirket af, at flere centrale bygninger omkring pladserne i de seneste år er blevet tømt for funktioner. Viborg Kommune flyttede for få år siden sin administration væk fra flere ejendomme omkring Domkirkepladsen og Nytorv til et nyt rådhus ved byens ringgade, Vestre Landsret fraflyttede landsretsbygningen ved Stænderpladsen og byggede i 2014 nyt domicil andetsteds i Viborg, og det gamle rådhus ved Stænderpladsen anvendes i dag kun sjældent.

Viborg Kommune iværksatte i 2014 en proces, som skal revitalisere hele domkirkefeltet. I sommeren 2014 afholdt kommunen et seminar med deltagelse af kirke-, museums-, erhvervs-, kommune- og funding-repræsentanter. Deltagerne

udarbejdede sammen en større fælles vision for udviklingen af Domkirkeområdet og udpegede en række hovedelementer.

På den baggrund afsatte byrådet 500.000 kroner til en helhedsplan, som i øjeblikket er under udarbejdelse af arkitektfirmaet Schönherr. Ambitionen er at få redefineret og omdannet Domkirkepladsen og Stænderpladsen, så de både opnår et højt æstetisk niveau, skaber en naturlig sammenhæng i domkirkefeltet, danner grundlag for liv i området og får dannet sammenhæng med de øvrige bynære elementer - søerne mod øst og handelsbyen mod vest.

Ambitionen er også, at landsretsbygningen og det gamle rådhus skal have nye meningsfyldte funktioner, der skal bibringe området liv. Tanken er at flytte Viborg Museum fra dets nuværende placering på Hjultorvet ned i landsretsbygningen og her genskabe et helt nyt bymuseum for Viborg, samt at samtænke det gl. rådhus med Sognehuset til øvrige funktioner: Visitor Center, turismebetjening, cafe/restaurant, mødelokaler/sale samt et pilgrimsherberg til at understøtte den funktion, Viborg i disse år er ved at få som Skandinaviens måske vigtigste pilgrimsby.

Om kort tid er Schönherr klar med en ny helhedsplan for domkirkefeltet. Helhedsplanen indbefatter ovennævnte elementer. Den åbenlyse styrke ved helhedsplanen er den nære sammenhæng mellem Domkirke, Skovgaard Museet, Viborg Museum samt Visitor Center (m.m.) omkring to sammenhængende pladser og den resterende del af Viborgs intakte bykerne. Her samles og skabes et kulturtilbud på et højt niveau.

Viborg Kommune ønsker at byde ind på at blive kulturarvskommune med det formål at løfte helhedsplanen for domkirkefeltet fra et koncept for en fysisk ændring af området til ét samlet koncept, hvor form og indhold, det udvendige og det indvendige, kulturarven og det aktuelle byliv tænkes sammen som noget, der kan berige hinanden.

Vi ønsker at konceptualisere domkirkefeltet, således at det kommer til at fremstå som et samlet hele, som ét kulturtilbud. Resultatet af projektet afstedkommer, at når turisten planlægger sit besøg i Viborg, skal man let og hurtigt kunne afkode, at et besøg i domkirkefeltet rummer mere end blot et besøg i f.eks. Domkirken eller på Viborg Museum eller Skovgaard Museet.

Det er en samlet oplevelse, man sætter dagen af til for at få den fulde oplevelse - attraktionerne, pladserne, gaderne. Derfor skal man som turist og borger tillige let kunne aflæse domkirkefeltet, når man fysisk træder ind det. Forstå dets helhed, forstå dets delelementer - let og ubesværet. Domkirkefeltet skal være lige så let at forstå og afkode, som var det en kulturattraktion samlet i én bygning.

At være kulturarvskommune vil give muligheden for denne konceptualisering, hvor eksterne konsulenter kan bistå med, hvilke greb der skal tages dels i byrummet, dels med informationsmaterialer m.m. og dels på digitale medier.

Budget, forprojekt helhedsplan og kulturarvskommune:

	Viborg Kommune	Kulturarvskommune
Schönherr (helhedsplan)	500.000	
Schönherr (formidlingsgreb i byrummet)		100.000
Combine el. lign. (formidlingsgreb information trykt og digitalt)		415.000

Med venlig hilsen

Steen Lindgaard
Kulturchef